

Warszawa, 2... sierpnia 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-595481-X/08/MS

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Jacek JEZIERSKI

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

ul. Filtrowa 57
00 – 950 WARSZAWA

Uprzejmie informuję Pana Prezesa, iż zaniepokojony jestem informacjami zawartymi w artykule zatytułowanym „Jak giną pieniądze dla romskich dzieci”, zamieszczonym w Dzienniku z dnia 30 lipca 2008 r.

W powyższej publikacji poruszona została kwestia nieprawidłowości w zakresie wykorzystywania przez jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych, przekazywanych corocznie z budżetu państwa na rzecz wspierania edukacji dzieci i młodzieży pochodzenia romskiego.

Środki, o których mowa w artykule pochodzą w szczególności z rezerwy celowej, zagwarantowanej w budżecie państwa na realizację zadań edukacyjnych objętych Programem na rzecz społeczności romskiej w Polsce, ustanowionym Uchwałą Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2003 r. nr 209/2003. Dysponentem tej rezerwy jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, przy czym określone w Programie zadania z zakresu edukacji współfinansowane są z części budżetu, pozostającej w dyspozycji Ministra Edukacji Narodowej. Środki przeznaczone na realizację omawianych zadań przekazywane są w ramach dotacji, bezpośrednio lub za pośrednictwem wojewodów, podmiotom, w tym także jednostkom samorządu terytorialnego, które wyłonione zostały w otwartym konkursie ogłoszonym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zdaniem autora publikacji, część środków pozyskiwanych we wskazanym wyżej trybie przez jednostki samorządowe, zamiast na zadania związane z nauczaniem dzieci romskich i wyrównywaniem ich szans edukacyjnych, wykorzystywana jest na inne cele, jak np. remonty infrastruktury szkoły.

W artykule poruszony został także problem wykorzystywania przez jednostki samorządu terytorialnego środków pochodzących z części oświatowej subwencji ogólnej, przekazywanej tym jednostkom z budżetu państwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (dz.U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539). Część oświatowa subwencji dzielona jest między jednostki samorządu terytorialnego według zasad określanych corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty w stosownym rozporządzeniu. W ustalonym przez Ministra algorytmie podziału części oświatowej subwencji uwzględniane są m.in. wagi dla uczniów pochodzenia romskiego, dla których szkoła realizuje dodatkowe zadania edukacyjne. Celem wprowadzenia tych wag było - ogólnie rzecz ujmując - zrekompensowanie samorządom kosztów ponoszonych w związku z wykonywaniem tych zadań. Wspomnieć przy tym należy, iż część oświatowa subwencji, wypłacona danej jednostce samorządu terytorialnego stanowi jednolitą kwotę, a o sposobie jej wydawania decyduje - zgodnie z art. 7 ust. 2 przytoczonej wyżej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - organ stanowiący tej jednostki.

Jak sugeruje treść powołanego wyżej artykułu, kwota przekazywana jednostkom samorządu terytorialnego w ramach części oświatowej subwencji ogólnej, określona po uwzględnieniu wag, o których mowa wyżej, nie zawsze jest wykorzystywana na zadania związane z edukacją dzieci i małoletnich narodowości romskiej. Z zawartej w publikacji wypowiedzi przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wynika, iż część omawianej kwoty wykorzystywana jest bądź to na realizację zadań pozostających co prawda w związku z problematyką edukacji, lecz nie służących bezpośrednio wspomaganie romskich uczniów, bądź też na inne, nie związane z oświatą cele.

Tymczasem prawidłowe wydatkowanie przez jednostki samorządu terytorialnego wskazanych wyżej środków finansowych stanowi warunek realizacji spoczywających na tych jednostkach zadań z zakresu edukacji dzieci i młodzieży należących do mniejszości romskiej. Poprawa stanu edukacji wśród społeczności romskiej, zwłaszcza grup

zamieszkujących województwa małopolskie i podkarpackie, jest natomiast niezbędna, aby skutecznie przeciwdziałać dalszemu wykluczaniu osób należących do tej mniejszości z życia społecznego.

Mając powyższe na uwadze zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia z inicjatywy własnej podległej Panu Prezesowi Izby, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Naczelnej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 Nr 231, poz. 1701), działań kontrolnych w przedmiocie wykorzystywania wskazanych wyżej środków finansowych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Łukasz Gajda
Prezesa Izby